

N:o V.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

November Månad 1823.

Pl. 17.

Projecterad Monument öfver Konungen i England, Georg III.

Artisten har föreställt Konung Georg III uprätt stående i en triumf-char, dragen af fyra nerffulla hästar af utsökt sköna former; Konungen håller Riks-äplet och spiran i sina händer. Hästfötterne trampa på sinnebilden af Tvedräkten och Lasten. Charen omgifves af Rygtet, Segern, Tapperheten &c. Basen af Monumentet lemnar utrymme til olika basreliefer, hvartil ämnet föranleder.

Hela gruppen är vacker och intressant, hvarigenom den på det högsta karakteriserar Monumentets föremål. Hufvudfiguren, sedd ifrån sin uphöjning, fordrade Artistens första omtanke, och han har gifvit åt den mycken värdighet och et imponerande utseende. Hästarne voro dernäst föremål af vigt, och de äro modellerade efter antiken tagne efter de bästa mönster; de äro tecknade med all den anatomiska fullkomlighet som utmärker de venetianske bronzehästarne, och deras proportioner och gruppering i förening med det hela gifver en kraftfull och behaglig effect.

Teckningen är af Mr Wyatt, hvilken redan gjort sig fördelagtigt känd genom teckningen til Nelsons Monument i Liverpool och den sköna modellen til Prinsessan Charlottas Cenotaph. Man har i England öpnat en subscription til insamlande af medel, at på enskilt kostnad kunna upresa detta Monument, och det är troligt at beundrarne af den sista Regeringen skola påskynda verkets utförande, som skall föreviga den Monarcks ära, hvars minne är outplånligen fästadt i alla Britters hjertan.

Pl. 18.

*Abelard och Heloisas graf,*uti *le jardin des petit-Augustins* i Paris.

Sedan National-Församlingen i Paris 1790 decreterat: at Kyrkans gods tilhörde det Allmänna, updrog den åt en förnytrings-Comité (*d'aliénation*) at vaka öfver bevarandet af Konstens minnesmärken, som funnos inom dess områden. Man valde en passande local, et gammalt hus eller kloster, *les petit-Augustins*, för at der i en chronologisk ordning upställa alla sculptur-arbeten ifrån den äldre til närvarande tid, hvilka hade gemenskap med Frankrikes Historie, och bilda deraf et National-Museum för at göra (som Lenoir säger:) *une véritable Histoire monumentale de la monarchie française*. Alla dessa dyrbarheter, samlade ifrån olika håll i hela Frankrike, upställdes i olika rum eller hvalf efter tidehvarfven, och i den angränsande trädgården uprestes särskilt några monumenter, för at gifva dem et mera pittoreskt utseende. Abelards och Heloisas graf är bland dessa sednare, och närlagda Planche deraf är tecknad på stället efter Naturen, och etsad af en svensk Konstlärare, i en tid då denna samling ännu fanns i Paris; men nu mera skingrad af en nyare tidsanda, hvilken tunnigt christ-enligare eller tjenligare, at Kyrkorna återlingo hvad de lemnat, hvarigenom *l'histoire véritable de la monarchie française* äfven fått några märkvärdiga blad i dess häfder.

Alexander Lenoir, Administrator af detta Museum, utgaf 1810 et verk under namn af: *Musée impérial des monumens français*, och vi meddela derutur följande til Planchens uplysning: »Monumentet, hvars beskrifning vi »nu företaga, är bland dem som äga det största interesse. »At nämna Abelard och Heloisa, är at genast fästa alla »ömma hjertans upmärksamhet; at för fornälskaren göra »åsynliga lemningarne som til deras minne uprestes, är at »fästa allas blickar. Det är dock icke dessa olyckliga älskandes historia vi vilja beskrifva; Clio har redan ristat i »marmor och kopparn deras talanger och olyckor. Finnes »i hela verlden en känslotull själ, som icke gjutit tårar vid »Popes och Colardeaus berättelse derom? Vi hänvisa således våra Läsare til dessa namnkunniga skalders, och inbjuda dem i vår Elisé at sjunga deras förträffliga verser vid »foten af den grafvård vi låtit upresa åt Abelard och Heloisa. »Detta lilla Tempel, som vi låtit upbygga af lemnningarne efter et litet Kapell i *Paraclet*, utvisar tolfte seklets »styl i Architekturen: colonnerne upbära hvälda korsbågar

»genombrutna i form af klöfverblad. De höga glasfönsterne,
 »som tilsluta Kapellet's trenne sidor, tilhöra samma tide-
 »hvarf. I midteln ser man Abelard's grafvård, som *Pierre*
 »*le Vénérable* hade låtit upresa åt sin vän. Abelard före-
 »ställes der, efter tidens sed, liggande med hufvudet något
 »lutande och hopknäppta händer. Bredvid honom hafve vi
 »lagt en statue af hans intagande älskarinna. Basreliefen
 »af denna sarkophag föreställer Kyrkofäderne. Efter sju
 »förflutna århundraden hafva vi här nedlagt askan af dessa
 »det tolfte århundradets märkvärdiga älskande. På plinten
 »af Monumentet hafva vi låtit gravera namnen Abelard och
 »Heloisa, hvilka vexelvis åter repeteras. Följande inskrift
 »skiljer dem åt: ΑΕ ΣΙΥΜΠΕΠΛΑΕΓΜΕΝΟΙ: Ännu
 »vi grafven de tilbedja beständigt hvarandra, dessa älskande
 »makar; oaktadt stenen som betäcker dem, tror man sig
 »ännu höra kärleksfulla och ömma suckar; luften genljuder
 »af deras ömma toner, och det klagande Echo återupprepar
 »från alla håll: *Heloisa! Abelard! Abelard! Heloisa!*

»Historiska uplysningar öfver denna grafvård. — Abelard
 »dog och jordades i Prioratet *Saint-Marcel de Châlon-sur-*
 »*Saône* den 21 April 1142. Samma år i November, lät
 »*Pierre de Cluny*, kallad *le Vénérable*, hemligen bortföra
 »hans kropp, och skickade den til Heloisa i Paraclet (et
 »böne-kloster der hon var Abedissa.) Hon nedsatte lik-
 »kistan i et kapell, som Abelard sjelf låtit inreda och som
 »kallades: *le Petit Moustier*. En del af denna grafvård
 »gick in i kapellet's skepp, och den andra i Nunnornas
 »chor. Heloisa dog vid 63 års ålder, Söndagen den 22
 »Maj 1163. Kroppen blef på hennes begäran förenad med
 »hennes älskares. År 1497 bortfördes denna gemensamma
 »grafvård ifrån *le Petit Moustier* in i klostrets stora kyrka;
 »men de aflidnas ben skiljdes åt, och man gjorde deraf
 »tvenne grafvårdar, en vid hvardera sidan af choret. År
 »1630 lät *Marie de la Rochefoucault* ställa begge grafvård-
 »darne i et kapell kalladt: *la Chapelle de la Trinité*.
 »Ändtligen, år 1776, fattade *Madame Roye de la Roche-*
 »*foucault* det beslut, at upresa et nytt Monument til de
 »begge älskandes minne, hvilket likväl icke blef färdigt
 »förr än efter hennes död år 1779.«

Om vår tids håg för läsning.

(Insändt.)

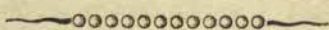
Til styrka för den sats jag försvarade vid vår sista sam-
 manvaro, at man i alla tider klagat öfver bristande håg

för böckers läsning, och at Bokhandeln för 30 år sedan icke var lifligare än nu, tar jag mig den friheten öfversända afskrift af et bref hvilket redan för et och trettio år sedan (d. 12 Nov. 1792) är tryckt uti Extra Posten, och väl torde förtjena at åter tryckas i Tit. Magasin, på det det gamla ordspråket måtte sannas: ingen ting nytt under Solen, och til bevis för mitt påstående at verlden är och blir som den alltid varit.

»Utdrag af et bref från Landet.

»Med miljoner tacksägelsor ifrån Hans och Hennes Nåd, återsändes nu med Skepparen N. N. sjövägen til Stockholm den lådan med artiga Böcker, som Tit. enligt sitt goda löfte under vistandet här i somras, då Herrskapet var så nödstäldt på Lecture, hade den godheten at skicka dem til låns här på Landet. Herrskapet befäller mig säga, at det är Tit. på det högsta derföre obligeradt, emedan ingenting är så fasligt för både Hans och Hennes Nåd, som at vara utan interessant Lecture, hvilket gemenligen sannars händer här på Landet, hvarest man ej kan ha tillgång derpå, som i Stockholm. Herrskapet ber at Tit. ville vara så gunstig och med första skicka dem några andra likaså nöjsamma Böcker, til så stort antal som möjligt är, för de långa höstqvällarnas skull. — Hvad det andra sqvallret anbelangar, hvarom Tit. apart skrifver mig til, som skulle en del af Böckerna hafva farit illa genom bruket, ja äfven gått i starkt lån ibland grannarna, så får jag, efter Tit. ber mig just vara uprigtig, derpå svara, at sådant är den största osanning i verlden, förmodligen upfunnen af någon Herrskapets ovän; hvilket jag så mycket mera kan försäkra, som lådan med Böckerna (oss emellan sagdt) stått, allt sedan den anlände, i min kammare under sängen, och nästan aldrig varit framtagen, ja knappt en Bok deraf öppnad, utom en Tome af Robertson, hvilken legat på Hans Nåds bord med et märke uti, som visst aldrig blifvit flyttadt fram eller tillbaka. Det endaste som jag måste vidgå, efter jag ej vill neka til det som sant vara kan, är det, at Hans Nåd sjelf, strax vid lådans ankomst, tog bort af hvarenda Bok alla de äldre och nyare Fransyska Gazetter hvori de befunnos invecklade, hvilka, sedan de blifvit af mig efter tidens ordning lagde, samt af Klockaren i Socknen inbundne, Herrskapet sedan med allra största nöje genomläste samt äfven lemnat til lån ibland Socknens grannskaper. Men af sjelfva Böckerna har, så sant jag är ärlig, intet blad blifvit vidrördt, mindre skadadt. Sådant hade ju också varit ganska illa gjordt, då Böckerna, som jag hör, skola vara högst interessanta, och äro

»dessutom rätt vackert inbundna. Tit. kan sjelf tänka
 »huru välkomne de omtalta Franska Gazetter varit, då
 »Hennes Nåds köttsliga Cusin, som sedan kriget vistats
 »i utrikes, och just kom hem den första aftonen då Lecturen
 »deraf skedde, icke blef emottagen, emedan Herrskapet,
 »för at ej störas dervid, sade sig bortresta; utan måste
 »han komma igen den andra dagen. Ja sjelfva Inspectoru
 »fick hvarken den aftonen eller morgonen derpå tala vid
 »Hans Nåd i gårdens angelägenheter, hvaröfver han myc-
 »ket knotade. Hans Nåd ber mig säga, at han för tidernas
 »knapphet besinnat sig angående det öfverenskomna Bok-
 »köpet af den Ekonomiska Dictionnairen och andra före-
 »slagna mindre nödvändiga Böcker; han anhåller i det stäl-
 »let blott at N. N. täcktes draga omsorg om förskaffandet
 »af alla slags utländska Gazetter, som handla om Fransyska
 »Händelserna, hvartil penningar skola öfverskickas. Hvad
 »den lilla nya Boken om Svenska Jordbrukets Historia be-
 »träffar, som Hans Nåd fick skickandes för vid pass åtta
 »dagar sedan, så tackas derföre oändligen. Hans Nåd säger
 »den vara ganska väl och moget skrifven, och har redan
 »läst, jag tror intil fjerde sidan deraf, samt finner ämnet
 »oändligen intressant; önskandes at våra Författare icke
 »ville spara deras möda, för at med dylika viktiga saker
 »upplysa vår *lärgiriga* Allmänhet. Förblifver &c.»

Pl. 19.

Den husliga sällheten.

Parodi.

Vi hafva i Femte Årgången af Konst- och Nyhets-Maga-
 sinet lemnat en utförlig ägtenskaps historia, och slutade
 den med en gammal ungarls dagbok. Närlagde Planche
 kan anses som et bidrag dertil, eller rättare sagdt, är resul-
 tatet af gamla ungarlars öde, hvilka för sent inse den
 brydsamma belägenhet hvaruti de befinna sig på gamla da-
 gar, när deras legda följeslagerska, med förlusten af ungdom,
 fågring och de retande behagen, förvandlats til en elak,
 envis och trätgirig käring med anspråk at bli fru i huset,
 och utan moral, upfostran eller aktning för convenans, vill
 genomdrifva sin plan at på sistone blifva en — ärlig hustru.
 Vi äro vänner af giftermål, och om de på långt när icke
 alla kunna kallas lyckliga, om de, beskådade bakom säng-
 gardinen, äro klander underkastade, äga de dock et afgjordt
 företräde framför dessa ungarls-lif, dem yi aldrig sett slu-

tas utan ledsnad och ånger. Må vara at man i valet af den ägta maken äfven gör stora misstag, at Fru *de Genlis* har rätt då hon säger: »Man entusiasmerar sig för hjeltar och stora män, så länge man icke lefvat i deras inre; man strodde dem i menskligt hänseende i allt öfverlägsna, ty entusiasmen gör sådana slutsatser; men betraktade på nära håll kommer man ur sin vilfarelse, och vår beundran kallnar. Sådant är förhållandet äfven med kärleken: föremålet som man älskar, är utan fel, det är en fullkomlig varelse, et väsende ensamt i sitt slag; man är i denna tanka tils man tilbringat sex månader, kanske möjligen, ett-eller två år tilsamman, sett det hvarje stund, hvar time utan hinder eller tvång. Också (äfven för den mest sentimentalt bedragne) gifves det ingen verklig passion än den olyckliga som blott til hälften genomskådat föremålet. Poeterne hafva haft orätt at gifva kärleksguden en bindel för ögonen: han är icke blind, men han ser blott til hälften; han vill blott se för at beundra, och hvem kan med hänryckning beundra allt, när man tydligen ser allt? Kärleken är en förtjusande dröm, endast skapad af inbillningen; den kan icke umbära en synvilla, den omfattar icke med hänryckning annat än chimerer; ju mera oförständig den är i sin väntan, ju mera häftig och sublim är den, och derigenom at den är oändelig i sina förhoppningar, är den et intet i verkligheten.» Vi för vår del hata detta ungar-lif, som icke frikallar ifrån allt det oangämnäma af et olyckligt ägtenskap, men deremot aldrig äger det verkliga, rena behag, eller tilfredsställelsen af et lyckligt.

Det är denna åsigt af giftermålet som föranledt närlagda *Planche*, den tecknaren kallar en *Parodi* på den husliga sällheten och en motsats af följande rader utur tvenne kända *Skaldestycken* öfver detta ämne:

Se der denna Maka, som svor at til döden
Förenas med hans sina jordiska öden;
En tröstande engel, hon räcker sin hand,
At blomsterströ banan han dömdes at vandra;
Och se hur förtroligt de stöda hvarandra
På slutningen ner til förgängelsens strand!

Stor är hennes trollkonst, at muntra och skona,
At äfven de mörkaste stunder försona.
Hvad vällust för tvenne likstämmiga bröst,
At bära hvar glädje, hvar smärta gemensam!
Den känner ej du, som, förgäten och ensam,
Skall berga din skörd från din ödsliga höst. &c.

AF KULLBERG.

Frid åt et jordiskt tjäll, der Himlen redan börjas!
 Frid åt de sälla två, som i dess hägnad bo,
 Och styra *der* sin verld och söka *der* sin ro!
 Af dem en flyktad tid med ånger ej skall sörjas,
 Af dem en osedd tid med oro ej skall spörjas:
 De på en mild Försyn — och på hvarandra tro.
 Kring dem, kring deras fjät, de goda englar vaka,
 För dem, til höjden gå de godas böner opp;
 Med lugn, med tröstligt lugn, en hvar af dem tillbaka
 Skall skåda, tacksamt rörd, på et fullbordadt lopp,
 Och trycka vännens hand, och se til Gud med hopp,
 Och säga: *hvar går jag — går jag utan min maka?*

WALLIN.

Parallel emellan Fransyska och Spanska Nationen.

Fransmannen äter soppan til första rätten: Spanioren steken; Fransmannen slår vatten i vinet: Spanioren vin i vattnet; Fransmannen talar gerna medan han sitter vid bordet: Spanioren säger vid det tillfället aldrig et ord; Fransmannen promenerar efter måltiden: Spanioren sätter sig åtminstone om han icke sofver; Fransmannen färdas fort på gatorna antingen gående eller ridande: Spanioren går alltid allvarsamt och stadigt; Fransmannen, för at göra tecken åt någon at komma til honom, höjer handen och återför henne mot ansigtet: Spanioren, för samma ändamål, sänker sin hand och faller henne ned mot fötterna; Fransmannen sätter icke värde på sin älskarinnas favörer om de icke äro kända, åtminstone af hans vänner: Spanioren finner ingenting ljusligare i kärlek än det hemlighetsfulla deraf; Fransmannen talar endast om det närvarande: Spanioren om det förflutna; Fransmannen begär almosor under tusen förödmjukelser så väl i åtbörder som ord: Spanioren, med gravitet, åtminstone utan låghet då han icke öfvergår til öfvermod (arrogance); Fransmannen, i stort behof, säljer allt utom sin skjorta: Spanioren gör sig allra-först af med den, men behåller hals-kragen, värjan och kappen intil yttersta stunden.

Luxe-artiklar.

Platina blir allt mer och mer på modet. Snusdosor, rökelse-kar, gafflar och skedar, knifskäft, punchebålar, äro nu af Platina.

Herrarnas käppar äro nu för tiden försedde med knappar, som tillika tjena til snusdosor; en sådan käppknapp är antingen af guld, agat eller bernsten.

Til elegancen af et väl monteradt hus hör, at förstugan och trappan äro decorerade: förstugan bör kunna stängas med glasdörrar af matt slipadt fönsterglas; bänkarne böra vara öfverdragne med sammet; i hörnen böra stå Statyer och omkring väggarne pomeransträd eller andra rara planter i magahoni-lådor; midtpå golvet bör vara inlagd en rosett af mosaik, och i taket en fågel målad *al fresco*, hvars näbb håller tre förgyllda kedjor hvari en bronze lampa hänger. Öfra delen af trappans ledstänger bör vara af poleradt jern med ornamenten af förgylt koppar, och nedra delen af citronträd; midtpå sjelfva trappan bör den vara klädd med sex quarters bred golfmatta och vid sidan af hvaje trappsteg bör finnas vaser af marmor eller bronze, fulle med blommor, samt slutligen tvenne bronze-lampor, i likhet med förstugans, hänga i taket.

Pl. 20.

Fyra Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Krusflorshatt med sidensars band och blommor formerade som aigretter. Klädning af gros de Naples garnerad med rullar, puffar och blad af sidensars. Schalett af spetsar. Hvita handskar och skor.

Fig. 2. Fransysk Costym för Brudar. Bart hår med en spets-slöja och en guirlande af pomerans-blommor (de svara i Frankrike emot myrthen hos oss); klädning gjord som blouse af broderad tyll, garnerad med tvenne remsor af spetsar öfverst kantade med sidensars-musslor. Hvita handskar och skor.

Fig. 3. Sidensars hatt. Klädning af Barège-tyg med en yfvig garnering af samma tyg i tvenne rader, sådan som den ses på ärmen. Långschal af barège-tyg. Hvita handskar och skor.

Fig. 4. Hatt af glansigt krusflor med strutsfjädrar. Klädning af barège-tyg garnerad med fem rader veck och gula silkes-snören emellan, i samma färg med lifgördeln och hatten. Svart tyll eller spets-schal. Hvita handskar gula skor.

Rättelse.

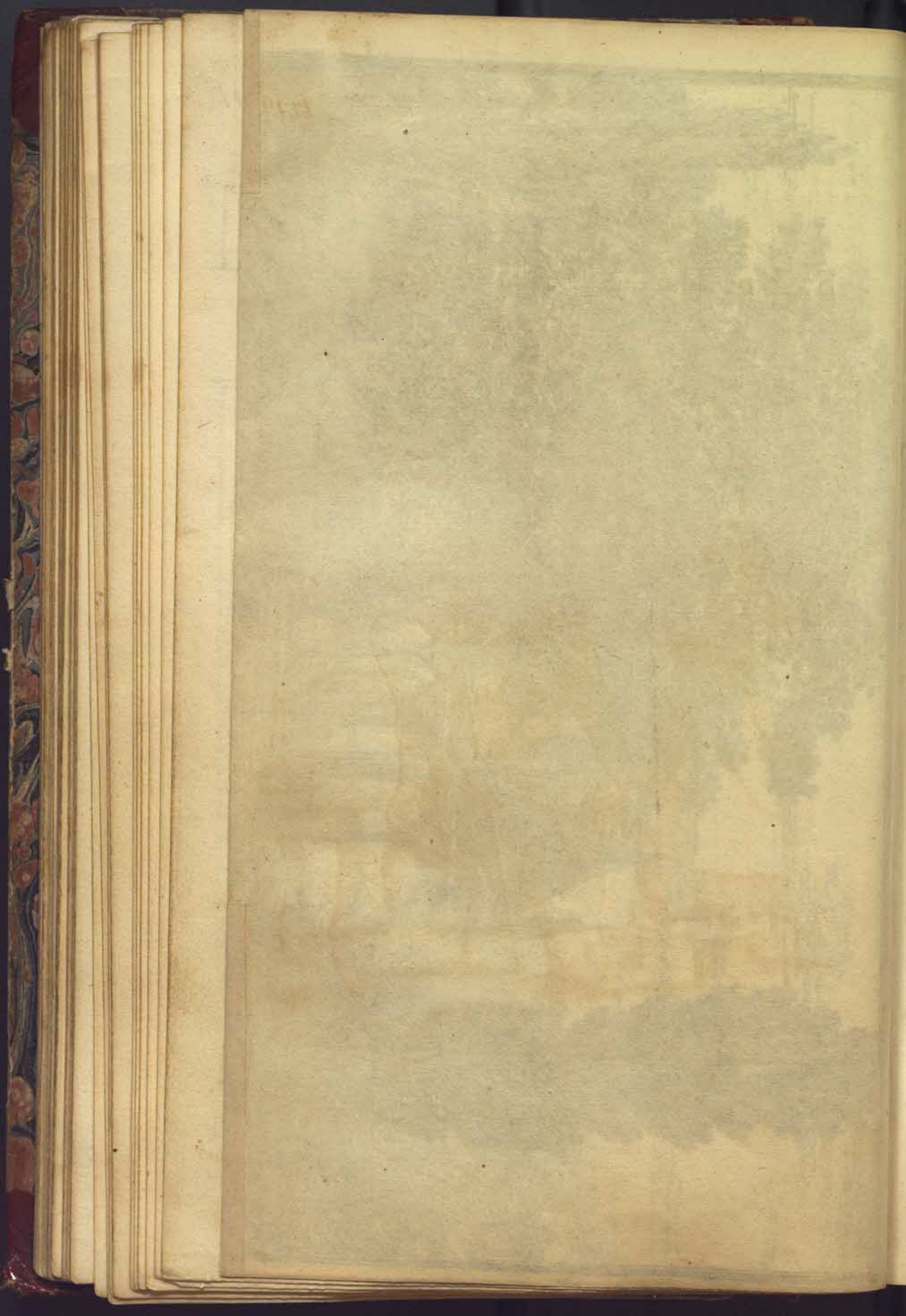
I föregående N:o IV. sid. 31 raden 20. står: *Faisant la diète*; läs: *Faisant diète*.

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELBEN, 1823.

Le tombeau d'Abelard et d'Héloïse.

PLATE

N:o VI.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

December Månad 1823.

Pl. 21.

Den såkallade *Stafsten* i Skytts härad och Maglarps socken.

Insändt. *).

Til uplysning och förklaring af anledningen til denna minnes-sten, torde vi til en början få anföra et utdrag ur Norbergs Carl XII:s historie, 2 Del. sid. 535, och följ.

«Sedan belägringen af Stralsund vid början af Dec. 1715 hade fått en ofördelagtig vändning för de belägrade, rådde man Konungen at icke envist vilja försvara den längre, och han samtyckte slutligen at fara öfver til Sverige medan årstiden det ännu gjorde möjligt. Den 11 Dec. kl. 2 om morgon gick Konungen i en slup, åtföljd af General-Adjutanterne von Rosen och Düring samt Kammarpagen Manderstjerna. Inom en time sutto de fast i isen, H. M. steg på en jagt en half mil, men sedan gick han åter i slupen. Tils 12 middagen sköt fienden outhärligt, men skadade ingen, blott på jagten 10 man, &c. — Mot middagen kom Konungen til Jellen, 2 mil ifrån Stralsund, och gick om bord på Last-Galioten eller Pråmen Hvalfisker. Denna råkade på grund, men kom åter lös, hvarefter den

*) Redactionen hembär sin uprigtiga tacksägelse til Insändaren af denna teckning. Hon har ofta gifvit sin önskan tillkänna at kunna få dylika bidrag, för at göra dess Månads-skrift så inhemsk som möjlig; och derigenom öka intresset för Läsare i särskilta landsorter; men den har sällan fått fagna sig af en beredvillighet af detta slag, som så väsendtligen skulle öka Månads-skriftens begärlighet; bidrag, hvilka vid utg:fvandet voro påräknade och hvarom Redactionen förnyar sin anhållan hos Allmänheten.

IV c:4
 ankrade på Konungens ordres, på det folket, som var ut-
 mattadt, måtte få hvila. Kl. 12 om natten lyftes ankar och
 Hvalfisken gick med någorlunda sydost vind, och ställde
 sin kosa gerad på Ystad. Följande morgon vid dagningen,
 var han allenast 4 mil från landet, men vädret begynte
 kasta sig af och an, tils det med et snö-slagg lade sig all-
 deles inemot middagen, då den dubbla slupen Snappopp,
 kom honom med en nordost kul til mötes. H. M. lät sig
 behaga at stiga derpå, men vinden var contrair, och sprang
 compassen rundt om, til kl. 12 om natten, då et östan-
 väder gaf vederbörande anledning at ställa cursen til Skån-
 ska vallen och Trelleborg, hvarest man på en half mil när,
 kastade ankar kl. 4 om morgon den 13 Dec. Kl. 6 lät H.
 M. sätta sig i land, och gick til fot med sin lilla Suite sjelf
 femte genom staden, utan at gifva sig kunnig hvem han
 var. Strax utanföre fingo de hvar sin skjuts-vagn, hvarmed
 de åkte til närmaste gästgifvaregården vid Ystad. Der satte
 H. M. sig til häst, och kom eftermiddagen kl. 3 väl och
 lyckligen til Ystad och samma kvarter, som han Anno 1700
 in Octobris innehaft och häfdat.«

Til åminnelse af denna Konungens återkomst til Fäder-
 landet, efter så särskilta märkvärdiga och nästan vidunder-
 liga händelser för en Svensk Konung, lät Landshöfdingen
 Baron Carl Adlerfelt *) 1768 upresa denna såkallade Staf-
 sten med den derå befintliga inskriften, hvarvid likväl et
 skrif-fel lär hafva insmygt sig i anseende til den 23 Dec.;
 ty efter nya stilen var det den 25 Dec. d. ä. den 13 gamla
 stilen; kanske äfven at denna miss-skrifning är blott teck-
 narns, emedan inskriften af ålder och länge saknad förbätt-
 ring är afvittrad och mossslupen, äfven som på piedestalen
 flera stenar äro utfallne om hvilkas restaurerande den nu
 varande Landshöfdingen i Malmöhus Län redan lär hafva gått
 i författning. Stafstenen är belägen vid sjösidan å Maglarps
 bys ägor, sjelfva stenen 3 alnar hög och 11 tum tjock af
 telgstens art.

Tjugo alnar öster från förenämnde sten finnes äfven
 uprest en annan ohuggen och synnerlig vacker Granit-sten,
 dock utan någon inscription; men troligen lär vara ditsatt
 strax efter Carl XII:s landstigning der vid redden.

*) Denna Friherrliga Ätt, introducerad 1720, utgick med Ge-
 neral-Majoren och Landshöfdingen i Malmöhus Län Baron Carl
 Adlerfelt, som dog i Malmö 1769 d. 20 Januari, utan Söner.

Pl. 22.

Tokroliga *Spel-kort*.

Allt sedan upfinningen af den första kort-lek, i ändamål at dermed roa en svagsint, Konung Carl VI. i Frankrike, har man ofta gjort försök at ändra dessa tecken och figurer, eller införa andra, hvilket, med undantag af Spanska spel-korten, sällan skett med framgång, och det tyckes vara en förkärlek för de primitiva formerna, at man helst bibehållit dessa tecken, som, ifrån at dermed roa en svagsint, hafva gjort så många förnuftig til en tok. Af alla variationer i detta slag hafva likväl de spel-kort, som utkommit i Tübingen efter Osianders teckningar, (af dem villemnat åtskillige i Konst- och Nyhets-Magasinet Argångar) och hans efterhärmares, utmärkt sig förmånligast genom et eget genie, en i sanning förunderlig fintlighet at införlifva de enformiga tecknen med tankan på en bild, hvartil de synas såsom nödvändige, eller hvarmed de utgöra et helt. Ifrån en annan synpunkt betraktade, hafva i Paris utkommit spel-kort under namn af: *Cartes bouffonnes*, hvaraf vi här meddela fyra stycken. De hafva för afsigt, at med bibehållande af de gamla kortens tecken, endast roa genom deras groteska figurer, utan sammanhang med sjelfva kortet och deras ändamål; de skulle kunna umbäras, men äro nu anbragte derpå, för at kunna begagnas til vanliga spel-kort. Såsom någon ting nytt, hör det inom vårt område, och Redactionen har trott det kunna roa Läsarn at meddela några deraf, fast icke i en *illuminerad Planche* i likhet med originalet; men för öfrigt ganska troget copierade.

De ämnen upfinnaren valt til dessa spel-kort, tilhöra Frankrike, och äro nästan blott karakteristika hos Fransmännen, hvarföre de torde behöfva någon förklaring för et Svenskt publicum. *La mère la joie*, som vi torde få öfversätta med *Mor Glader*, är en ståndmånglerska, *une dame de la Halle*; dessa fingo under franska revolutionen en viss rygtharhet genom deras tåg til Versailles och de excesser de utöfvade under anförandet af *les enragés*, hvilka til en del voro karlar förklädde til månglerskor. De äro talrika i Paris, sitta och sälja sina varor eller vegetabilier på torg och i gathörn, alltid med et fyrfat eller lerkärl med kol under sig, höst och vinter, och äro i allmänhet glada och språksamma; men deras hela sätt at vara svarar mot månglerskornas i alla länder, icke en gång våra rod-darekärings undantagit. *Mor Glader*, hvars yrke är at

sälja strumpor, tycks roa sig åt en förbigående gammal Ultras i samtal med en Hebraicus.

Klöfver tria *La marmotte*, murmeldjuret, et slags djur som visas för penningar af Savojard-gossar eller Flickor, hvarföre äfven på skämt i Frankrike en liten flicka kallas: *une marmotte*, som svarar emot det hos oss brukliga uttryck: en flickstump. Hela sällsamheten af detta spektakel inskränker sig dock i framvisandet af djuret under det Savojarden hoppar och sjunger, stundom låter det klättra upföre en käpp, såsom här på Planchen, hvarefter han eller hon återstoppar det i lådan för at genast på et annat ställe för några styfver visa det under uprepande af samma visor. Medlertid hafva dessa Savojard-barn stundom någonting intressant och barnsligt behagligt, som gör at de med välvilja bemötas och hafva sin föda genom sin marmotte: ty fattigdom är första motivet til deras utvandring och denna födkrok.

Utan at veta om *Mr Crouton* på spader nia är en verklig person ur något lustspel, någon farce, eller blott et öknamn på en dålig målare såsom hos oss: *Suddberg* eller *Kluddström*, hafva vi trott följande verser ur *Bref-Intrigen* (Komedi af *Fabre d'Eglantine*) vara användbara, och vi anföra så mycket hellre en strof derur, som den återkallar i minnet så väl Hr Remmers lyckliga öfversättning, som Hr Hjortsbergs oöfverträffliga talang vid föreställandet af *Fougères* roll:

Fru Fougère.

Hvad liknöjdhet! *Fougère!* Nu ser man hur fatalt
Du fortfar med det slag af målning som du valt,
Jag säger: önskar du förkofra dig, må bätter,
Så använd din talang i nyttigare slag,
Och gör dig så gemen at måla blott porträtter.
Mitt råd blir aldrig hördt. »Hvad! en artist som jag!
Nersätta sin talang!« se så är alltid svaret.
Sätt ner den, och blif rik. Se den der kluddarn då,
Som gör porträtterna du hjälper händer på,
Med armar til, din narr, för en riksdaler paret,
Hur blomstrande han är; han lefver i en sväng,
Han har sitt equipage, sin våning

Fougère.

Kan du tiga?

Den vill jag inte ha til dräng en gång.

Fru Fougère.

Til dräng!

Du har ju knappast råd at hålla oss en piga &c.

Mr Flic-Flac på ruter sju, är namnet på hufvudpersonen i Balletten Dansvurmen, *la Dansomanie*, och tecknarn tyckes hafva lyckats; det är en ägta dansmästare til utseende och ställning. Hans instructioner tyckas likväl vara af et högre slag, ha en sublimare lyftning. Hans élève gör dessa *coupées*, som i balletten göra en så förträfflig effect, och fast de just icke äro graciösa för Damer, åtminstone visa en ledighet i deras kropp som förvånar, men är et intet hos en trädocka, hvarföre den också väcker obehag; medlertid då de utgöra basen af en *solo*, en *pas seul*, vilja vi förena oss med Allmänheten, som applauderar dem med enthousiasm.

Slutligen kunna vi icke underlåta nämna, at en kortlek af detta slag är under arbete och lærer utkomma til Julmarknaden, med illuminerade plancher i et vackert foderal til et ganska måttligt pris, hos Bokhandlaren Probst.

Irus,

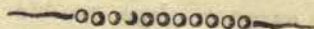
En Lucianisk berättelse, af G. W. Rabener, från Tyskan.

Irus, den öfvergifne *Irus*, hvars föda bestod i vatten och bröd, klädnad i en trasig kappa, och bädd i en kärfve halm, blef på en gång den lyckligaste menniska under solen.

Försynen ryckte honom ur stoftet, och satte honom vid Furstens sida. Han såg sig i besittning af ofantliga skatter. Hans öga blef orörligt vid ovanan af guldets glans. Hans palats var vida prächtigare utsmyckadt än Gudarnas tempel. Purpur och guld voro hans sämsta klädnad, och hans bord kunde man med skäl kalla en sammansättning af allt hvad människornas vällustiga sorgfällighet hade utstuderat til smakens förnöjande. En oräknelig mängd smickrande beundrare följde honom öfverallt. Bevärdigade han någon med en bevågen blick, så höll man redan den för lycksalig, och den som fick kyssa hans hand, syntes alla afundsvärd. Vid namnet *Irus* trodde han en beständig förebråelse vara fästad för hans fordna fattigdom; han kallade sig således *Cerannus* eller den blixtrande, och allt folket jublade öfver denna ädelsinnade förändring. En skald, hvilken förut af förakt endast hade kallat honom den fat-

tige Irus, denne hungrige skald upptäckte en sanning, som intil dess hade varit alla obekant; men nu med et smickrande bifall antogs af alla: Jupiter hade förälskat sig i Ceranii moder, och, förvandlad i en oxe, fått njuta hennes kärlek; numera byggde man honom altaren; man svor vid hans namn, och presterne voro sysselsatte at i offerdjurens inelfvor finna det den store Cerannius, denne Jupiters dyrkansvärde son, var hela Itakas enda stöd. *Toxaris*, hans fordna granne, hvilken lyckan, en outtröttlig flit och en förnuftig sparsamhet hade gjort til en rik man, var första offret för hans otyglade begär. Han hade redan, då han ännu hette Irus, afundats honom, och nu var det tid at han lät honom känna hvad den förmår, hvars fader för åskviggen. Vittnen upträdde, som påstodo at *Toxaris* hade nekat Gudarnas tilvaro, plundrat Templen, skymfat Presterne och genom orättfärdig egendom ökat sina skatter. Han blef kastad i fängelse och dömd til en neslig död. Hans förtviflada maka, hans oskyldiga barn kastade sig med tårar til den känslolösa tyrannens fötter; men förgäfvdes. *Toxaris* måste dö, och alla hans anförvandter bragtes til tiggarestafven. Irus blef hans enda arving. Ännu felades något i hans lycksalighet. Han ville förmåla sig. Landets förnämste eftersträfvade at komma i hans släktskap. *Menippus* ensam var så lycklig, at Irus kastade ögonen på hans dotter *Euphorbia*. Han hoppades at genom en närmare förening med den rike och ansedde *Menippus* ännu mer stadga sin lycka; och *Euphorbia* var nog skön för at intaga hans hjerta. Hennes lockiga hår, hennes höga panna, hennes eldiga ögon, hennes retande mun, hennes förtrollande barm, hennes majestätiska gång, korteligen, hela hennes gestalt hade fjättrat den högmodiga Irus, och alla skalder på Itaka svuro, at *Venus* mer än en gång hade varit svartsjuk på denna skönhet. Jupiters höga son skyndade at kyssa sin älskade. O! sade han, i det han ville omfamna henne, o, huru säll

Här vaknade Irus; hans lycksalighet hade endast varit en dröm. Han läg ännu på samma halm, hvarpå han i går hade lagt sig, under samma trasiga kappa, hvarmed han hade höljt sig. *Cerannius* var försvunnen, och den oskyldige *Toxaris* lefde ännu.

Pl. 23.

Sy-mönster.

Dessa Sy-mönster äro ämnade at begagnas i hörnen af näsdukar och innebära tillika inom mönstret, ägarens namn. At dessa namn således kunna ombytas med bibehållandet af mönstret, torde icke behöfva nämnas; men vi hafva trots tendensen af en Månads-skrift för *Konst, Nyheter* och *Moder* liksom fordra at utsätta dem, som för det närvarande äro de mest kära för Scandinaverne.

Pl. 24.

Mode-Nyheter från Paris.

I Mode-Magasinen finnas fruntimmers-hattar gjorda til hälften af sidensars och oskuret sammet i tvenne olika färger såsom reseda och blått, carmelite och hvitt; kullen déraf är låg, men skärmen bred. — Skärf af barège tyg i blått (turkos-blått) med hvita ränder, begagnas af coëföererne til turbaner i större sällskap; skärfets båda ändar falla ned på örat. Til dessa turbaner nyttjas stora hårbubblor vid tinningarne, stundom ligger håret helt slätt, såsom när det kallas: *à la vierge*. För öfrigt nyttjas i allmänhet yfviga hårlockar, hvilka icke allenast gömma tinningarne, utan äfven hela pannan, stundom nästan skylande ögonbrynen. — *Manteau de Socrate* är en ny mode-färg stötande i grått, hvilken i synnerhet nyttjas til klädningar af gros de Naples; de öfriga brukliga färger äro rosa-rödt, turkos-blått och auricula gult. — Man har redan fått se peliser och kappor af åtskilliga slag sidentyg och coating, med Skottska garneringar och fodrade med samma slag. Äfven omtalas et slag pelis-kappor, som Damerne tänka nyttja i vinter, blott ämnade at kastas öfver axeln i likhet med husar-pelsarne, och hvilka skola få rakskurna hängande ärmor som de.

Mode-Costymer för Damer och Barn.

Fig. 1. Rot-hatt. Blouse af cambrik garnerad med genombrutna trekanter eller tungor kallade *dents de loup*. Skärp af breda band. Hvita handskar, blå skor.

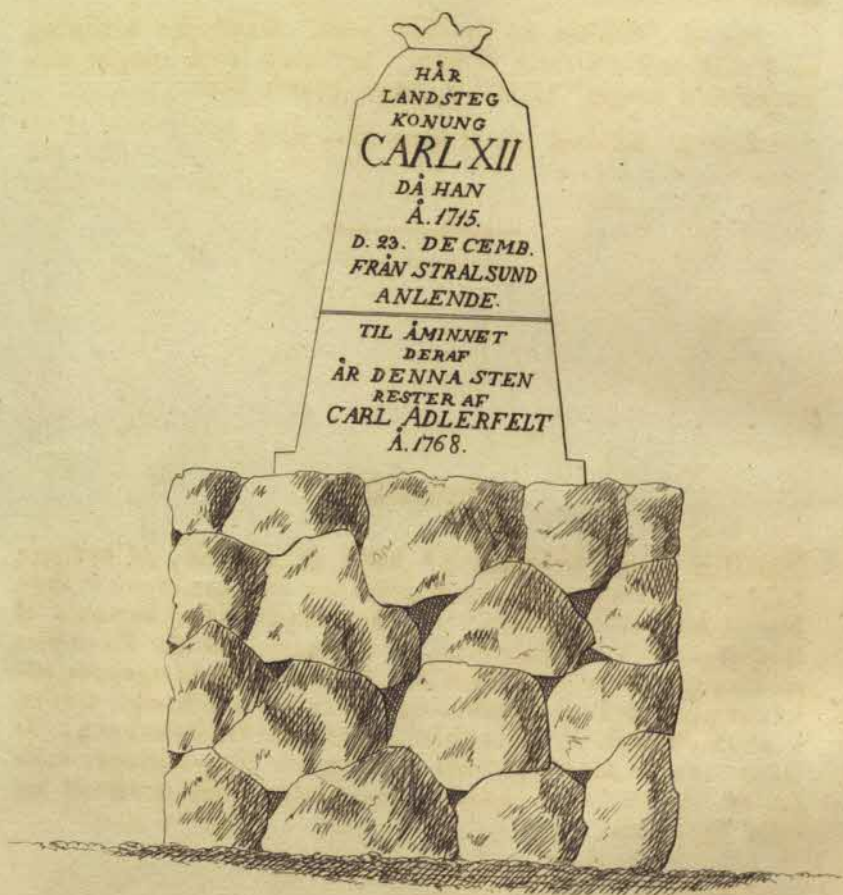
Fig. 2. Bonnet af pressad gaze. Cambriks klädning med små puffar i form af blad. Lif med små tungor och en pelerin krage. Gula handskar, svarta skor.

Fig. 3. Klädsel för et barn af 4 til 5 år.

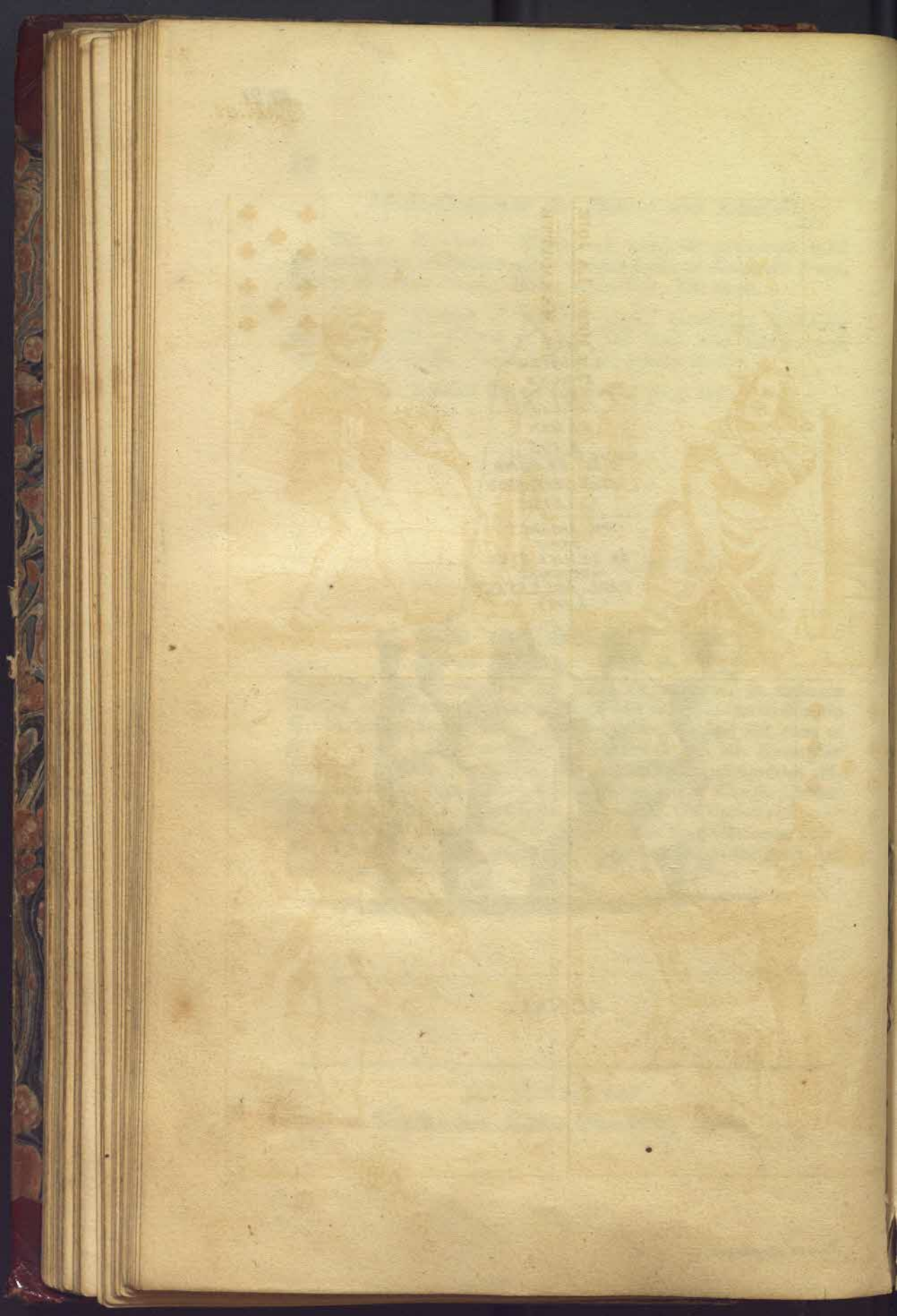
Anmälan.

Samtliga prenumeranter på halft år erinras, at sednare hälften af prenumerations afgiften bör erläggas innan Sjunde Häftet kan utbekommas. — Som missförstånd ägt rum af Reqyirenter i Landsorterne, i anseende til de Exemplar som med posten fortställas, får Redactionen härigenom tillkännagifva, at Post-Contors Secreteraren vid Kongl. Gener. Post-Contoret i Stockholm, Herr H. G. Utterbeck, är Redactionens Commissionär, och at när Reqyitioner ställas til honom, icke något missförstånd eller dröjsmål ägt eller äger rum.

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELEEN, 1823.

ALNAR

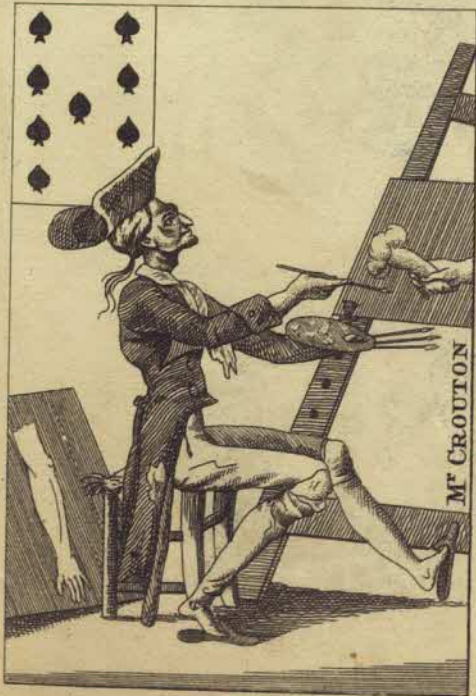

LA MERE LA JOIE

LA MARMOTTE

MF CROUTON

MF FLIC-FLAC

Handwritten scribbles or initials in the bottom right corner.

